

KOULU JA
MENNEISYYS

XI

KOULU JA MENNEISYYS
XI

KOULU JA MENNEISYYS

SUOMEN KOULUHISTORIALLISEN SEURAN
VUOSIKIRJA 1958–1959

XI

HELSINKI 1959

Vuosikirjaan Koulu ja menneisyys XI saaduista kirjoituksista esittää Suomen Kouluhistoriallinen Seura parhaat kiitokset kirjoittajille. Seura esittää myös kunnioittavat kiitokset Opetusministeriölle, joka on myöntänyt varat tämän vuosikirjan julkaisemista varten.

Helsingissä maalikuun 15 päivänä 1959.

SUOMEN KOULUHISTORIALLINEN SEURA

Toimituskunta:

Urho Somerkivi

E. O. Kuujo

Santeri Liikkanen

Eino Viitasaari

Sven Gladh

SISÄLLYS

- Antti Inkinen*, Suomalaisen nuorison opinkäyntiä Pietarissa venäläisen valtakauden aikana s. 7
Armas Vuoristo, Papiston suhde kansakoulukysymykseen 1800-luvun alusta kansakoulun perustamiseen s. 47

LUETTELO EDELLISTEN VUOSIKIRJOJEN KIRJOITUKSISTA.

VUOSIKIRJA I (1935)

Alkusanat.

A. R. Cederberg, Kouluneuvos Einar Fieandt.

Kurt H. Enwald, A. J. Mela.

J. A. Wecksell, A. J. Mela.

Hanna Kallio, Vanhoja koulumuistoja.

Heikki Impivaara, Pari piirrettä Raahen koulusta.

Reino Rautavaara, Piirteitä Oulun triviaalikoulun historianopetuksesta viime vuosisadan alkupuolella.

Juuso Mustonen, Inkerin kansanopetuksen alkuvaiheita.

E. O. Stenij, Sata vuotta ammattiopetuksemme vaiheita.

Heikki Terho, Haminan saksalaisen alkeiskoulun oppilasmatrikkelin.

Suomen kouluhistoriallisen seuran säännöt.

VUOSIKIRJA II (1936)

R. A. Mäntylä, Kansanopetuksesta Tornion kaupungissa 1700- ja 1800-luvulla.

V. R. Lehtonen, Alemman maanviljelysopetuksen alkuvaiheista Suomessa.

Olga Moberg, Helsingin kansakoulujen alkuajoilta I.

Maiju Kantele, Helsingin kansakoulujen alkuajoilta II.

Impi Stukonen, Muistoja Amanda Packalénista.

I. Warttainen, Kyliälän kasvatuslaitos 100-vuotias.

Juuso Mustonen, Sunnuntai- eli pyhäkoulut Inkerissä.

Uno Pulkkila, Kristiinankaupungin pedagogio.

VUOSIKIRJA III (1937)

A. R. Cederberg, Suomen kouluhistorian tärkein tehtävä.

A. J. Tarjanne, Koulumuistoja kuuden vuosikymmenen takaa.

August Alho, Turun kaupungin kouluja viime vuosisadalla.

Väinö Vaara, Muuan poikkeuksellinen kansakoulun taloussuunnitelma.

Matti Koskenniemi, Lukiolaiselämää Turussa 1880-luvulla.

V. Ahokanta, Muistelmia Lappeenrannan sunnuntaikoulusta.

VUOSIKIRJA IV (1938)

Kustaa Hautala, Piirteitä Oulun oppikouluoloista 1822—1843.

V. Ahokanta, Lappeenrannan käsityöläiskoulun vaiheet.

Santeri Liikkanen, J. V. Snellman ja kansakoulu.

Kalervo Kaartinen, Ekateriinan eli Huutokosken koulu.

Antti Inkinen, Suomalainen koululaitos Pietarissa.

Niilo Liakka, Muisteloja Tornion ala-alkeiskoulusta 1870-luvulta.

VUOSIKIRJA V (1939)

J. H. Ollikainen, Leppävirran vanhemmasta kansakouluopetuksesta.

V. Ahokanta, Sortavalan vanhemmat ammattikoulut.
Niilo Liakka, Oulun suomalainen yksityislyseo 1874—1890.
M. O. Karttunen, Etelä-Pohjanmaan ensimmäisen kansakoulun perustaminen.

VUOSIKIRJA VI (1944)

J. H. Ollikainen, Leppävirran kansakouluolojen kehitys 1800-luvun viimeisillä vuosikymmenillä.
Erkki Paasikallio, Ahlmanin pitäjänkoulujen alkuvaiheet.
Vilho H. Kivioja, Muistelmia Teuvo Pakkalasta opettajana.
Heikki Hosia, Punkalaitumen koululaitoksen alkuvaiheet.
Aili Vallin, Kouluhistoria ja matrikkelit kaupungeittain ja kunnittain.

VUOSIKIRJA VII (1948)

Olli Lokki, Piirteitä aritmetiikan opetuksesta Suomessa vuoteen 1841 asti.
H. K. Erviö, Narvan suomalaisen kirkkokoulun vaiheita.
Jouko Palonen, Valtion oppikoulujen opettajien palkkauksen pääkohdittainen kehitys 1800-luvulla.
Viljam Ahokanta, Ammattiopetuksen vaiheita Joensuussa.

VUOSIKIRJA VIII (1950)

Aukusti Salo, Suomen kasvatustieteen harrastuksen ja tutkimuksen elvyttäminen.
Urho Somerkivi, Sunnuntaikoulujen perustamisesta.
Santeri Liikkanen, Piirteitä Itä-Suomen kansanopetusoloista 1700-luvulla.
Kustaa Hautala, Muuan kouluriita Oulussa 1860-luvulla.
Aarne B. J. Vartiainen, Kyllälän eli Uudenkartanon kasvatustaitos 1829—1901.

VUOSIKIRJA IX (1955)

Eino Viitasaari, Suomen Kouluhistoriallinen Seura 20-vuotias.
Urho Somerkivi, Suomen kansanopetuksen nousu 1840-luvulla.
E. O. Kuujo, Haminan kadettikoulun pedagogisesta yhdistyksestä 1870-luvulla.
Aimo Halila, Miten Helsingistä tuli Suomen johtava koulukaupunki.
W. Rantoja, Isonkyrön kansanopetuksen alkuvaiheet.
Mikko Rusama, Helsingin vaatturiammattikoulun perustamisvaiheita.
Nehemias Rautonen, Multian Kirkonkylän kansakoulun perustaminen.
Aimo Halila, Bell-Lancasterin vuoro-opetusjärjestelmä Suomessa.
Eino Viitasaari, Katsaus.

VUOSIKIRJA X (1957)

Eino Viitasaari, Kasvatustieteellisen keskuslaitoksen perustamissuunnitelmien historiaa.
Sinikka Lipponen, Suomen opettajakunta suuren pohjan sodan aikana.
Erkki Lahdes, Ahlmanin koulujen ensimmäisten opettajain valinta.
Akseli Salokannel, Piirteitä Vanajan kansanopetuksesta.
E. V. — Katsaus Suomen Kouluhistoriallisen Seuran toimintaan.